

BASİT KESİR

► Payı paydasından küçük olan kesirlere basit kesir denir.

★ Basit kesirler bütünden küçük miktarları ifade eder.

Örnek $\frac{1}{2}$, $\frac{4}{7}$, $\frac{9}{10}$ kesirleri basit kesirdir.

BİLEŞİK KESİR

► Payı paydasından büyük veya eşit olan kesirlere bileşik kesir denir.

★ Bileşik kesirler bir bütünü veya bir bütünden büyük miktarları ifade eder.

Örnek $\frac{3}{2}$, $\frac{7}{7}$, $\frac{11}{3}$ kesirleri bileşik kesirdir.

TAM SAYILI KESİR

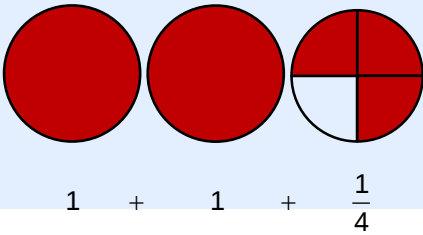
★ Bir bütünden fazla olan miktarları tam sayılı kesirle de gösterebiliriz.

► Bir doğal sayı ve bir basit kesirden oluşan kesirlere tam sayılı kesir denir.

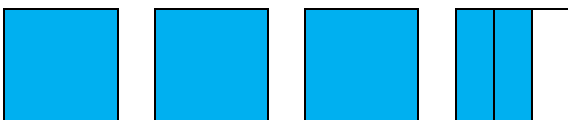
Doğal sayı $\leftarrow 3\frac{1}{2} \rightarrow$ Basit kesir
(Tam kısım) (Kesir kısmı)

Örnek $2\frac{1}{2}$, $1\frac{3}{5}$, $8\frac{2}{3}$ kesirleri tam sayılı kesirdir.

► Tam sayılı kesir, bir doğal sayı ile bir basit kesrin toplamıdır.

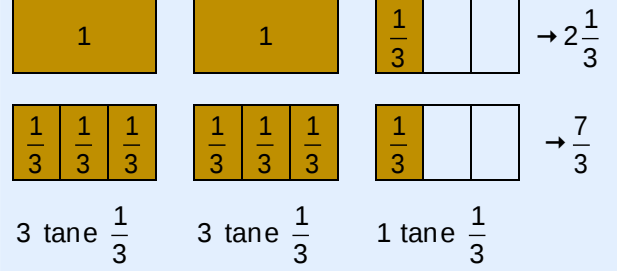

Soru-1 Aşağıdaki modelde taralı bölgeyi ifade eden tam sayılı kesri yazınız.

TAM SAYILI KESİRLERİN BİLEŞİK KESRE ÇEVİRİLMESİ

Örnek $2\frac{1}{3}$ tam sayılı kesrini model yardımıyla bileşik kesre çevirelim.

$2\frac{1}{3}$ kesri 7 tane $\frac{1}{3}$ kesrine karşılık gelmektedir.

Bu yüzden $2\frac{1}{3} = \frac{7}{3}$

► Tam sayılı kesirleri bileşik kesre çevirirken; kesrin tam kısmı ile paydayı çarpıp, bulduğumuz sayıyı paya ekleyip paya yazarız. Payda aynen kalır.

Örnek $2\frac{1}{3} = \frac{2 \cdot 3 + 1}{3} = \frac{7}{3}$

Örnek $3\frac{2}{5} = \frac{3 \cdot 5 + 2}{5} = \frac{17}{5}$

Soru-2 Aşağıdaki tam sayılı kesirleri bileşik kesre çeviriniz.

$$3\frac{3}{7} =$$

$$6\frac{2}{5} =$$

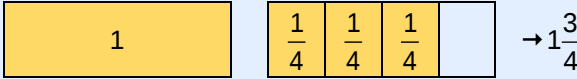
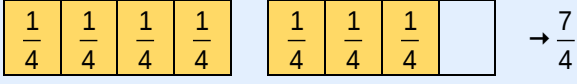
$$2\frac{1}{17} =$$

$$5\frac{4}{9} =$$

BİLEŞİK KESİRLERİN TAM SAYILI KESRE ÇEVİRİLMESİ

Örnek $\frac{7}{4}$ bileşik kesrini model yardımıyla bileşik kesre çevirelim.

$\frac{7}{4}$ kesri 7 tane $\frac{1}{4}$ kesrine karşılık gelmektedir.

$$1 + \frac{3}{4} = 1\frac{3}{4}$$

Yukarıdaki modelden de görüldüğü gibi $\frac{7}{4} = 1\frac{3}{4}$

► Bileşik kesirleri tam sayılı kesre çevirirken; payı paydaya böleriz. Bölüm tam kısma, kalan paya ve bölen paydaya yazılır.

Örnek $\frac{7}{4} \rightarrow \frac{7}{4} \rightarrow 1\frac{3}{4}$

Payda: 4, Pay: 3, Tam kısım: 1

Örnek $\frac{13}{3} \rightarrow \frac{13}{3} \rightarrow 4\frac{1}{3}$

Payda: 3, Pay: 1, Tam kısım: 4

Soru-3 Aşağıdaki bileşik kesirleri tam sayılı kesre çeviriniz.

$$\frac{29}{8} =$$

$$\frac{20}{3} =$$

$$\frac{13}{7} =$$

$$\frac{39}{6} =$$

6 SORUYLA DEĞERLENDİRME

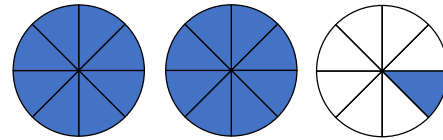
1. $13\frac{4}{7} = A + \frac{4}{7}$ eşitliğinde A yerine hangi sayı gelmelidir?

2. $\frac{54}{5} = a\frac{4}{5}$ eşitliğinde a yerine hangi sayı gelmelidir?

3. $3\frac{4}{5} = \frac{a}{5}$ eşitliğinde a yerine hangi sayı gelmelidir?

4. 4 ile $\frac{5}{6}$ kesrinin toplamını tam sayılı kesir olarak ifade ediniz.

5. Aşağıda verilen modeli tam sayılı kesir olarak yazınız.

6. Aşağıda verilen modeli bileşik kesir olarak yazınız.

